

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 03.03.2020, sp. zn. 7 Tdo 213/2020, ECLI:CZ:NS:2020:7.TDO.213.2020.1

Číslo: 31/2020

Právní věta:

Potřebnou pomocí ve smyslu § 151 tr. zákoníku není v případě dopravní nehody motorového vozidla pouhé odeslání automatické datové zprávy z havarovaného motorového vozidla, která z povahy věci obsahuje pouze informaci o dopravní nehodě, ale nikoli údaje o případných zraněních osob, jejichž povaha vyžaduje poskytnutí potřebné pomoci.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 03.03.2020

Spisová značka: 7 Tdo 213/2020

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku

Předpisy: § 151 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného J. K., které podal proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 10. 2019, sp. zn. 6 To 291/2019, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Novém Jičíně pod sp. zn. 20 T 92/2019.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 7. 8. 2019, sp. zn. 20 T 92/2019, byl obviněný J. K. uznán vinným pod bodem 1. výroku o vině přečinem ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 148 odst. 1 tr. zákoníku a přečinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a pod bodem 2. výroku o vině přečinem neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 tr. zákoníku. Za tyto trestné činy byl odsouzen k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 2 roků a 3 měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, a k trestu zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 3 roků a 6 měsíců. Poškození byli odkázáni s nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Uvedených trestných činů se obviněný podle zjištění soudu prvního stupně dopustil v podstatě tím, že dne 26. 2. 2019 kolem 18:50 hodiny v katastru obce XY, okres N. J., řídil, aniž byl držitelem řidičského oprávnění, na výjezdu z dálnice D1 ve směru na O. motorové vozidlo tov. zn. Škoda Karoq a na čtyřramenné křižovatce se silnicí č. I/57 nedal přednost po hlavní silnici jedoucímu motorovému vozidlu tov. zn. Ford Mondeo řízenému P. B. Došlo ke střetu těchto vozidel a vozidlo Ford Mondeo bylo odhozeno na svodidla u silnice, v důsledku čehož poškozený P. B. utrpěl kontuzi hrudníku vpravo a kontuzi distálního předloktí vlevo s dobou léčení v trvání asi 1 měsíce. Obviněný řídil své vozidlo, ačkoli si byl vědom toho, že má pravomocně uložený mimo jiné trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel. Bezprostředně po nehodě obviněný utekl z místa nehody, aniž by se přesvědčil o závažnosti zranění poškozeného a poskytl mu potřebnou pomoc či se postaral o zabezpečení jejího poskytnutí jinou kvalifikovanou osobou, ačkoli mu vzhledem k rozsahu poškození obou vozidel muselo být zřejmé, že tato zranění mohou být vážná a vyžadují poskytnutí první pomoci, kterou mohl poskytnout, neboť mu v tom nebránily žádné závažné okolnosti.

3. Odvolání obviněného podané proti rozsudku soudu prvního stupně (směřující proti výroku o vině a o trestu) Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 31. 10. 2019, sp. zn. 6 To 291/2019, podle § 256 tr. ř. zamítl.

II.

Dovolání obviněného a vyjádření k němu

4. Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal obviněný J. K. dovolání, kterým ho napadl ve vztahu k výroku o vině pod bodem 2. v rozsudku soudu prvního stupně, jímž byl uznán vinným přečinem neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 tr. zákoníku, a výroku o trestu, a odkázal na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Obviněný namítl, že se nedopustil skutku, v němž je spatřován tento přečin, a soudy ho od počátku považovaly za nevěrohodného, protože je několikrát odsouzeným recidivistou a je romské národnosti. Místo toho soudy uvěřily svědkovi K. K., přitom právě tento svědek držel obviněného pod krkem, a tím mu bránil kontaktovat řidiče nabouraného vozidla. Obviněný byl v šoku, ale soudy vyhodnotily projevy jeho šokové reakce v jeho neprospěch, a nesouhlasí ani s názorem, že nesplnil svou povinnost poskytnout pomoc poškozenému, protože se tak stalo nahlášením nehody přes automatický systém zabudovaný v motorovém vozidle. Podle obviněného soudy porušily zásadu in dubio pro reo, a tím také jeho právo na řádnou obhajobu. Závěrem obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí a vrátil věc odvolacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

5. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství k dovolání uvedl, že obviněný ho založil na zpochybnění správnosti hodnocení důkazů a skutkových závěrů učiněných soudy a teprve v návaznosti na to namítal nesprávné právní posouzení svého jednání. Takto konstruované námitky nelze podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Navíc skutková zjištění svědčící o vině mají jednoznačnou obsahovou vazbu na provedené důkazy. Pod uplatněný dovolací důvod lze podle státního zástupce s jistou výhradou podřadit pouze výtku obviněného, že oznámil nehodu asistentovi, který se mu po nehodě ozval ve vozidle. K tomu státní zástupce odkázal na závěr odvolacího soudu, podle něhož hlášení bylo provedeno datovou větou a samotné automatické vyslání signálu ze zabudovaného systému v motorovém vozidle nepostačuje ke splnění povinnosti na straně obviněného jako řidiče, který je povinen poskytnout účinnou a okamžitou pomoc. Závěrem státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného.

III.

Posouzení důvodnosti dovolání

6. Nejvyšší soud po zjištění, že jsou splněny formální podmínky ke konání dovolacího řízení, dospěl k následujícím závěrům.

7. Obviněný J. K. založil své dovolání převážně na námitkách, které jsou mimo rámec uplatněného dovolacího důvodu, neboť směřují proti skutkovým zjištěním soudů, resp. zpochybňují hodnocení provedeného dokazování. To však Nejvyšší soud jako soud dovolací zásadně nepřezkoumává.

8. Dovolání obviněného je do značné míry založeno na odlišném popisu skutkového stavu, než jak byl zjištěn soudem prvního stupně. Z něj vyplývá, že obviněný se bezprostředně po nehodě vzdaloval od vozidla (s kapucí na hlavě a batohem na zádech), což potvrdil jak poškozený, tak i svědek K. K., který náhodně projížděl kolem a zastavil u nehody. Ten také vyloučil, že by obviněného držel pod krkem nebo mu bránil v přístupu k poškozenému. Svědek pouze chvíli obviněného držel z obavy, aby nevstoupil do vozovky. O věrohodnosti obou svědků neměly soudy žádné pochybnosti. Není ani zřejmé, proč by měl svědek, který neměl nic společného se žádným z aktérů nehody, bránit obviněnému v přístupu k poškozenému. Naopak o snaze obviněného utéct z místa dopravní nehody svědčí i skutečnost, že řídil své vozidlo bez řidičského průkazu a přes uložený trest zákazu činnosti, kromě toho se sám vyjádřil, že policii nevolal, neboť si myslel, že „měl nástup trestu“. Z tohoto důvodu skutečně také byl v celostátním pátrání. Ostatně i z protokolu o nehodě v silničním provozu a ze záznamu o použití služebního psa vyplývá, že neznámý řidič utekl z místa dopravní nehody ve směru na O. do polí, byl za ním vyslán psovod se psem, který však nenalezl řidiče, takže byl průzkum ve 21:30 hod. ukončen. Úkony trestního řízení byly dne 4. 3. 2019 zahájeny proti neznámému pachateli. Obviněný nebyl po nehodě v žádném těžkém šoku ani nejednal zkratkovitě a zmatečně, jak uvádí, ale ve skutečnosti dobře věděl, proč se urychleně vzdálil z místa nehody.

9. Za odpovídající uplatněnému dovolacímu důvodu tak lze označit pouze námitku obviněného, že svou povinnost poskytnutí pomoci poškozenému splnil přes automatický systém zabudovaný v motorovém vozidle, byť s jistou dávkou tolerance, neboť obviněný uvádí, že aktivně nahlásil nehodu – komunikoval s asistentkou, přičemž odvolací soud zjistil, že došlo pouze k odeslání automatické datové zprávy o nehodě. Tato námitka obviněného je však zjevně neopodstatněná. Odvolací soud k výkladu znaku „poskytnutí potřebné pomoci“ správně poukázal jednak na rozhodnutí uveřejněná pod č. [9/1967](#) a č. [37/1969](#) Sb. rozh. tr. a dále na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2015, sp. zn. [7 Tdo 1227/2015](#), podle kterého potřebnou pomocí ve smyslu § 151 tr. zákoníku není samotný telefonát na tísňovou linku, v němž pachatel sdělil jen obecné, neúplné a částečně nepravdivé informace, aniž by poskytl složce integrovaného záchranného systému potřebnou součinnost. Nejvyšší soud má za to, že citovaný právní názor je třeba vztáhnout i na případ, kdy je pouze vyslána automatická datová zpráva z motorového vozidla, která z povahy věci může obsahovat pouze informaci o jeho havárii, ale již neposkytuje žádné údaje o případných zraněních osob. Nadto ani seberechlejší reakce integrovaného záchranného systému v některých případech nemůže nahradit poskytnutí pomoci bezprostředně přítomnými osobami. Potřebná pomoc ve smyslu § 151 tr. zákoníku sice může záležet podle okolností případu např. v přivolání sanitního vozu nebo policie, v posuzovaném případě se však obviněný vůbec nepřesvědčil o rozsahu zranění poškozeného, a nemohl tak z tohoto hlediska odhadnout situaci.

10. Vzhledem k tomu, co bylo uvedeno výše, Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného J. K. jako zjevně neopodstatněné.